

IX kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI GOSPODARKI

I ROZWOJU

(NR 36)

z dnia 14 kwietnia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 36)

14 kwietnia 2021 r.

Komisja Gospodarki i Rozwoju, obradująca pod przewodnictwem posła **Wojciecha Zubowskiego (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii na temat działań na rzecz rozwoju polskiego eksportu i wzmocnienia roli polskiej gospodarki na rynkach zagranicznych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Robert Tomanek** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii wraz ze współpracownikami, **Tomasz Ślagórski** wiceprezes Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, **Krzysztof Drynda** prezes Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, **Grzegorz Piątkowski** dyrektor w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka, Izabella Kulesza-Rozesłaniec, Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Gospodarki i Rozwoju. Witam wszystkich członków Komisji oraz pana Roberta Tomanka – podsekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii, pana Jana Pawelca – dyrektora Departamentu Handlu i Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii, pana Tomasza Salomona zastępcę dyrektora, pana Tomasza Ślagórskiego – wiceprezesa Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, pana Krzysztofa Dryndę – prezesa Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu oraz pana Grzegorza Piątkowskiego – dyrektora w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Wszyscy wymienieni biorą udział w posiedzeniu zdalnie. Witam też wszystkich pozostałych gości.

Informuję, że posiedzenie Komisji zostało zwołane przez panią marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Zatem przystępujemy do stwierdzenia kworum. Proszę państwa posłów o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Przypomnę parlamentarzystom obecnym na sali, aby najpierw skorzystali z karty do głosowania, a osobom biorącym udział zdalnie o korzystaniu z aplikacji.

Poseł Marta Wcisło (KO):

Panie przewodniczący, poczekajmy chwilę bo właśnie idzie kolega.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Szanowni państwo, gdy otrzymam informację, że mamy kworum nie będę zamykał głosowania i dam możliwość wzięcia w nim osobom, które się jeszcze logują, ale pozwolę sobie wówczas przystąpić do dalszych prac. Czy mamy kworum? Mamy kworum. Szanowni państwo, nie zamykam głosowania. Przez kilka minut będzie na pewno otwarte. Ilu posłów zagłosowało? Dwudziestu pięciu. Stwierdzam kworum.

Informuję, że instrukcję do zgłaszania chęci zabrania głosu w dyskusji przez posłów i gości łączących się zdalnie otrzymaliście państwo drogą mailową. Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie informacji ministra rozwoju, pracy i technologii na temat działań na rzecz rozwoju polskiego eksportu i wzmocnienia roli polskiej gospodarki na rynkach zagranicznych. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Proszę pana ministra Roberta Tomanka o przedstawienie informacji.

Zastępca dyrektora Departamentu Handlu i Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii Tomasz Salomon:

Panie przewodniczący, pozwolę sobie zabrać głos, ponieważ pan minister właśnie telefonicznie mnie poinformował, że w wyniku kłopotów technicznych wyrzuciło go z systemu. Poprosił mnie, abym zaczął prezentację, jeśli pan przewodniczący pozwoli, a po pokonaniu problemów technicznych za chwilę oddam głos panu ministrowi. Czy możemy w taki sposób rozpocząć wystąpienie ze strony naszego ministerstwa?

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dobrze.

Zastępca dyrektora departamentu MRPiT Tomasz Salomon:

Dobrze. Jeśli państwo pozwolą, punktem wyjścia do przedstawienia działań ze strony ministerstwa w zakresie rozwoju polskiego eksportu i wzmocnienia polskiej gospodarki na rynkach zagranicznych będzie przedstawienie aktualnej sytuacji. Pokrótkce postaram się to zrobić.

Jak wygląda nasz eksport w tym niezwykle wymagającym okresie, który pokazał też pozytywne strony tego, w jaki sposób polscy przedsiębiorcy radzą sobie z globalnymi kłopotami? Ostatni rok pokazał jak istotny jest dla polskiej gospodarki handel międzynarodowy. Potwierdziło to, że jest on jednym z najsilniejszych motorów napędowych rozwoju naszego PKB. Według wstępnych danych GUS, w 2020 roku nastąpił dziesięciokrotny wzrost dodatniego salda wymiany towarowej w handlu zagranicznym Polski. W naszej ocenie to bardzo imponujący wynik. Mówię o danych na bazie polskiego złotego. Wzrosło nam saldo dodatnie – niemal do poziomu 54 mld zł. Dla porównania, w roku 2019 było to nieco ponad 5 mld zł. Polski eksport liczony w złotówkach w roku 2020 w trzech kwartałach bardzo mocno odczuł skutki pandemii, ale mimo wszystko wzrósł o 2,8%, rok do roku, osiągając wartość ponad 1 bln zł. Eksport wyrażony w euro wyniósł 237 mld i te dane odbiegają od złotówkowych siłą rzeczy. Zanotowaliśmy nieznaczny spadek o 0,3%. To jeden z lepszych wyników w całej Unii Europejskiej. W tym samym czasie nasi najwięksi unijni partnerzy gospodarczy w eksporcie zanotowali dużo głębsze spadki, niż nasze 0,3%. Niemcy dla porównania – nasz największy partner w handlu zagranicznym – zanotowały 9% spadek eksportu, Holandia 7%, Francja 16%, Włochy 10%. Mógłbym dalej wymienić tych partnerów.

Polska umacnia także swoją pozycję w imporcie z Niemiec. To jest bardzo istotne. Zwrócę tylko uwagę na rynek niemiecki ze względu na to, jak dużą rolę odgrywa on w polskim handlu zagranicznym. Wedle danych z niemieckiego urzędu statystycznego Destatis w ubiegłym roku na liście największych rynków w niemieckim eksporcie Polska wyprzedziła Francję i powiększyła dystans do Włoch, które jeszcze rok wcześniej wyprzedziłyśmy. Byliśmy czwartym dostawcą towarów do Niemiec i drugim nie licząc tych spoza Europy. Więcej do Niemiec eksportuje tylko Holandia, a spoza Europy tylko Chiny i USA. W tym roku mamy kontynuację tego dobrego trendu.

Jeśli przyjrzymy się danym historycznym z lat 2015-2019, to widać wyraźnie, że to nie jest przypadek. W tym okresie eksport towarowy Polski wzrósł o 33% – z poziomu niemalże 179 mld euro w 2015 roku do ponad 238 mld euro w 2019 roku. Średniorocznie te przyrosty wynosiły 7,4%. Udział Polski w światowym eksporcie wzrósł w tym okresie z poziomu 1,14% do poziomu 1,34%, wedle danych na koniec 2019 roku. Jeszcze silniej rósł eksport usług w tym okresie. Od 2015 do 2019 wzrósł o 57% – z poziomu niemalże 40 mld euro do ponad 62 mld euro, średniorocznie przyrastając o 12%. W tym samym okresie polski eksport rósł szybciej niż PKB, a udział eksportu towarów i usług w PKB w 2020 roku wyniósł już ponad 55%. Dla porównania, w przypadku Niemiec, czyli naszego największego partnera, wyniósł on 43%, a we Francji było to niemal 32%, w Hiszpanii 35%. Średni udział eksportu towarów i usług w PKB w całej unii w 2020 wyniósł niespełna 47%. To pokazuje, jak silnie polska gospodarka jest związana z rynkami międzynarodowymi i jak jesteśmy umiejscowieni w tym globalnym świecie gospodarczym i jak dobrze.

Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to wszystko tytułem krótkiego wstępu, który pokazuje gdzie jesteśmy po tym trudnym roku, jeśli chodzi o wyniki polskiego eksportu.

Na tym bym zakończył. Mam już sygnał, że pan minister Robert Tomanek połączył się i przekaże mu głos w celu przedstawienia dalszej części informacji.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Oczywiście, pan minister.

Podsekretarz stanu w MRPiT Robert Tomanek:

Proszę przyjąć przeprosiny z mojej strony za te problemy techniczne. Mieliśmy dziś posiedzenie komisji międzyrządowej Uzbekistan-Polska. Komputery były połączone w inne systemy i mój komputer po prostu odmówił posłuszeństwa. Znalazło się wyjście awaryjne, bo już chciałem ubierać kurtkę i biec do Sejmu, ale to zajęłoby chyba więcej czasu. Bardzo proszę o wybaczenie.

Postaram się wypowiedzieć syntetycznie, pozostawiając czas na pytania i dyskusję. Przedstawię podstawowe działania, które są prowadzone w ramach Ministerstwa Rozwoju Pracy i Technologii. Najpierw zacznę od informacji. Realizujemy projekty wspierające polskie marki. Jednym z nich jest „Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand”. To jedno z poddziałań Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Mamy tu wyspecyfikowane 12 branż, które wspieramy w działaniach promocyjnych w obszarze marki. Jednocześnie w ramach innego działania, w ramach POIR, wsparcie MŚP w promocji marek produktowych „Go to Brand”. Jest to adresowane głównie do małych i średnich przedsiębiorstw. Jeśli chodzi o wymiar finansowy, poddziałanie 3.3.2 to 153 mln zł, a poddziałanie 3.3.3. dla MŚP to 1269 mln zł, z czego dotychczasowe umowy opiewają na 1008 mln zł.

Druga kwestia, która jest w obszarze prac Departamentu Handlu Międzynarodowego, którego zastępca dyrektora przedstawiał informację, a który to departament mi podlega, to przygotowania do udziału Polski w Expo 2020. Będzie to wydarzenie bardzo duże, trwające 6 miesięcy. Przygotowujemy ekspozycje tematyczne. Jesteśmy w stałym kontakcie z samorządami województw i izbami gospodarczymi, dlatego że do Dubaju będzie wybierała się dosyć duża grupa naszych przedsiębiorców. Planujemy m.in. spotkania nie tylko z przedsiębiorcami z obszaru Zatoki Perskiej, ale chcielibyśmy również nawiązać bliższą współpracę z krajami Afryki. W tym roku organizatorzy w Dubaju postanowili wspomóc kraje afrykańskie i sfinansować ich udział w expo. Będzie to wyjątkowa okazja. Tak na marginesie wspomnę, że jeśli chodzi o expo w Dubaju, już przed nami w perspektywie, ale wymagające decyzji jeszcze w tym roku jest expo w Osace w 2025 roku. Ambasador Japonii, z którym miałem okazję rozmawiać wyraźnie, sygnalizuje potrzebę podjęcia decyzji w tym roku. Jeśli chodzi o dofinansowanie przedsiębiorców w programie promocji expo, wynosi ono 66 mln zł. Chciałbym też Wysoką Komisję poinformować, że kończą się prace organizacyjne. Nasz pawilon będzie bardzo oryginalny, przyciągający wzrok. Myślę, że udział Polski w expo będzie znaczącym elementem budowania polskiej pozycji na rynkach międzynarodowych.

Trwają prace nad modernizacją i rozbudową portalu promocji eksportu. Planujemy, że w październiku tego roku będzie gotowy produkt. Będzie on integrował informacje o rynkach, aby przedsiębiorca miał kompleksowy obszar wsparcia. Dość blisko tego są prace nad platformą Export Intelligence, która będzie narzędziem wspomagającym procesy decyzyjne ministerstwa w zakresie zarządzania polityką handlową. Będzie to platforma, która będzie gromadziła informacje o eksportowych aktywnościach polskich firm. Również tu departament planuje zakończyć prace w październiku tego roku.

Kolejny punkt, który jest bieżącym aspektem pracy departamentu i ministerstwa to udzielanie pomocy *de minimis* przedsiębiorcom na przedsięwzięcia promujące eksport. Chodzi tu konkretnie o udziały w targach, przedsięwzięcia wydawnicze, organizację konferencji, uzyskiwanie certyfikatu wyrobu wymaganego w obrocie towarami na rynkach poza Unią Europejską. Te działania realizowane są bezpośrednio z budżetu ministerstwa. Ministerstwo udziela też dotacji w formule *de minimis* organizacjom zrzeszającym przedsiębiorców na częściowe pokrycie składek członkowskich wynikających z przynależności do organizacji międzynarodowych. Chcemy w ten sposób wspierać polski samorząd gospodarczy w organizacjach międzynarodowych.

Kolejne działanie przedstawione jest w materiale w jednym krótkim akapicie, ale można o nim opowiadać godzinami. To ściśle kontakty bilateralne z rządami i administracją gospodarczą państw unii i poza nią. Ministerstwo identyfikuje interesy polskich przedsiębiorców i interweniuje w tym zakresie. Jesteśmy współgospodarzem ponad 20 komisji międzyrządowych, takich jak ta, o której wspomniałem na wstępie – Komisja międzyrządowa do spraw współpracy gospodarczej Uzbekistan-Polska. Takich komisji jest więcej. Dziś spotkaliśmy się w formule wirtualnej, ale był to czas, który zaowocował najpierw konferencją przedsiębiorców, którą organizowały właśnie samorzady gospodarcze, a następnie obradami, po których pozostaje protokół liczący 13-14 stron, z ustaleniami dotyczącymi współpracy i umów, które chcielibyśmy zawierać, np. rozwijając współpracę w zakresie przemysłu rolno-spożywczego czy sektora wydobywczego. Uzbekistan jest dosyć ciekawym rynkiem. Tych komisji, jak powiedziałem, jest ponad 20. Poza tym cały czas ministerstwo prowadzi lobbing regulacyjny w zakresie barier pozataryfowych w innych krajach. Chodzi o to, aby nie dochodziło do dyskryminacji biznesu za granicą. Tytułem ilustracji dodam, że niekoniecznie muszą to być bariery spisane na papierze. Dokładnie pamiętam rozmowy ze stroną francuską, gdzie wskazywaliśmy, że pewnym problemem jest sposób egzekucji prawa. Nasi przedsiębiorcy skarżą się na nadmierny rygoryzm różnych instytucji państwa francuskiego. W takich sytuacjach interweniujemy.

Ministerstwo podejmuje działania mające na celu eliminację lub ograniczenie barier w dostępie do rynków pozaunijnych. Jest specjalny wydział w departamencie, który identyfikuje te bariery. Mamy tu zestawienie obejmujące ponad 80 krajów i około 1000 różnego rodzaju barier i przeszkód. Reagujemy w tym zakresie dwutorowo – bilateralnie, gdy zwracamy uwagę naszym partnerom. Przykładowo, gdy mam spotkanie z ambasadorem jakiegoś kraju departament przygotowuje mi wykaz spornych kwestii i w dyplomatyczny sposób zgłaszamy względem siebie pewne uwagi. To jedna ścieżka. Druga ścieżka dotyczy oddziaływania poprzez Komisję Europejską. Jest ona bardzo istotna. Prosimy komisję o interwencje. Bierzymy też udział w czymś, co można nazwać pozytywną grą interesów. Jeśli unia prowadzi rozmowy z Mercosurem w zakresie umowy handlowej, Polska identyfikuje swoje interesy i bardzo często dołączamy do innych państw. Przykładowo, jeśli chodzi o ochronę rynku rolnego dołączyliśmy do zastrzeżeń Francji i kilku innych państw, aby reguły gry rynkowej były sprawiedliwe, a przynajmniej korzystne dla naszych przedsiębiorców.

Wspieramy przedsiębiorców w obniżaniu kosztów importu zaopatrzeniowego komponentów surowców. Przykładowo Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii doprowadza do uwzględniania wniosków polskich firm o zawieszanie poboru unijnych ceł. Szukam na gorąco przykładu. Cła retaliacyjne i spór ze Stanami Zjednoczonymi kilka miesięcy temu – ministerstwo wtedy lobbowało za zawieszeniem nakładania ceł na Boeinga w zamian za nałożenie różnych obowiązków na Airbusa, dlatego że nasz LOT lata Boeingami. To oznaczałoby wzrost opłat leasingowych. Realizowanych jest bardzo wiele działań i dotyczy to różnych gałęzi przemysłu. Szacujemy, że w ostatnich latach przedsiębiorcy odnieśli korzyści z tytułu zawieszenia ceł importowych na te wyroby na około 1 mld zł.

Wspieramy przedsiębiorców w walce z nieuczciwym importem. Zadaniem ministerstwa jest doprowadzanie do ustanowienia środków ochronnych przez unię. Aby nie przedstawiać niezbyt ciekawej informacji posłużę się przykładami. Przykładowo, Polska jest trzecim producentem rowerów w unii. Był nieuczciwy import i ministerstwo interweniowało. W tym obszarze pracuje 5,5 tys. ludzi w 50 firmach. Kolejny przykład to zapewnienie ochrony polskim producentom nawozów – tu jest 15 tys. pracowników i kolejne 60 tys. w przemyślach towarzyszących. Podobnie było, jeśli chodzi o producentów płytek ceramicznych. Aktualnie w mocy pozostaje około 90 unijnych środków ochronnych, a niezależnie od tego toczy się około 40 różnego rodzaju postępowań przeciwko nieuczciwym dostawcom z krajów unijnych. Zabezpieczamy interes polskich przedsiębiorców w umowach o wolnym handlu, zawieranych przez Unię Europejską. Realizujemy umowę z Mercosurem, ale jest także umowa z Chinami, innymi obszarami geograficznymi. Wsłuchujemy się w postulaty samorządu gospodarczego i staramy

się reagować. Według szacunków Komisji Europejskiej, korzyści, jakie odnoszą polscy eksporterzy z tytułu eksportu w ramach wszystkich unijnych umów o wolnym handlu, to przynajmniej 460 mln euro rocznie.

Kolejny bardzo ciekawy obszar – monitorujemy przetargi ogłaszane przez organizacje międzynarodowe i prowadzimy działania mające na celu zwiększenie udziału polskich firm w tych przetargach. Czasami te kwestie dotyczą o dziwo kraju, a nie zagranicy. Taki projekt, który był prowadzony przez Departament Handlu Międzynarodowego dotyczył udziału polskich firm w zamówieniach armii amerykańskiej. Ogłasza ona przetargi w Polsce, ale działa na całym świecie. Ministerstwo zleciło przygotowanie podręcznika i podjęta została akcja promocyjna, aby nasi producenci nie tylko w kraju, ale również za granicą byli aktywni. Pokrewny program dotyczył uczestnictwa polskich firm w przetargach ogłaszanych przez rządy innych krajów.

Aby przedstawić temat syntetycznie i nie zajmować zbyt dużo czasu, kolejna rzecz to współpraca z Polską Agencją Inwestycji i Handlu. Jesteśmy w stałym kontakcie i korzystamy z potencjału, który ma PAIH, wiedzy, kapitału intelektualnego, przy organizacji targów, wystaw, obsługi wizyt polskich przedstawicieli administracji. Myślę, że nie muszę rozwijać tego tematu, ale to bardzo ważne, gdy władze obcego kraju widzą, że władze Polski stoją za polskimi firmami, są obecne i domagają się takich, a nie innych rozwiązań. Tak robią wszystkie kraje na świecie i my też staramy się iść tą ścieżką. Na podstawie porozumienia współpracujemy również na bieżąco z MSZ. Przykładowo, MRPiT dotuje nasze placówki dyplomatyczne w ramach organizacji przedsięwzięć promocyjnych. Oczywiście jesteśmy w stałym kontakcie z instytucjami otoczenia biznesu. Przykładowo z PARP, POT, Krajowa Izba Gospodarcza, izby gospodarcze, stowarzyszenia biznesowe. W ramach tych relacji współorganizujemy wydarzenia chociażby takie, jak – mówię tylko o tym, co działo się w czasie ostatnich 7 dni – współpraca z Filipinami, forum biznesowe, które było w ubiegłym tygodniu o współpracy z Uzbekistanem. W poniedziałek będziemy mieli na łączach przedsiębiorców polsko-francuskich. To wszystko odbywa się w stałym kontakcie z tymi organizacjami.

Poza działaniami, które są kontynuowane, przygotowujemy jeszcze politykę umiędzynarodowienia polskich firm, ze szczególnym uwzględnieniem eksporterów. Przykładowo, DHM zlecał w ubiegłym roku raporty specjalistyczne. Identyfikowaliśmy nasz potencjał rozwojowy, jeśli chodzi o eksport oraz rozwój działalności pochodnej opartej na kompetencjach eksportowych w kraju. Przygotowujemy projekty do nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jestem w ministerstwie bardzo krótko, bo od niecałych 6 miesięcy, ale muszę powiedzieć, że z ogromnym uznaniem odnoszę się do pracy urzędników, którzy realizują te zadania. To ogrom aktywności. Wydaje mi się, że przedsiębiorcy to doceniają. Na aktywność tego departamentu skarg jeszcze nie słyszałem. Jestem do państwa dyspozycji. Ze mną jest pan dyrektor Salomon, który ma na pewno zdecydowanie większą wiedzę niż ja. Jesteśmy gotowi odpowiedzieć na wszystkie pytania i przyjąć sugestie, jak jeszcze udoskonalić ten proces. Bardzo dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Najpierw kwestia techniczna. Proszę o zamknięcie głosowania stwierdzającego kworum.

Panu ministrowi bardzo dziękuję za przedstawiony materiał, zwłaszcza że przedstawione przez pana informacje wykraczają poza to, co otrzymali parlamentarzyści w formie elektronicznej i miło było uzyskać poszerzone dane. Mam tu szczególnie na myśli kwestie np. dotyczące interwencji w ramach grup bilateralnych, jeśli mówimy o działalności polskich przedsiębiorców na zagranicznych rynkach.

Szanowni państwo, przystępujemy do dyskusji. Zobaczymy, ile będzie głosów. Może będzie tak, że po kilku głosach poprosimy o udzielenie odpowiedzi i później będzie kolejna tura. Pierwszą osobą, którą prosiłbym o zabranie głosu będzie pan poseł Janusz Cichoń.

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, statystyka jest jak latarnia. Można się o nią podeprzeć, ale do domu nie zaprowadzi. Jeśli mówią państwo o tym, że saldo wzrosło dziesięciokrotnie rok do roku, to jest to nadużywanie statystyki i dowód na to, że brakuje wam trochę obiektywizmu. Saldo wzrosło głównie dzięki temu, że spadł import w związku z problemami zaopatrzeniowymi, ale eksport także spadł. Po prostu większy spadek był importu. W sumie nie wygląda to najgorzej. Rzeczywiście jest tak, że tempo spadku polskiego eksportu jest mniejsze niż w innych krajach. Statystyka, którą przytaczał pan dyrektor i którą mamy w materiale jest dowodem na to, że przypisują sobie państwo zasługi w tym zakresie, a ja mam co do tego wątpliwości. Twierdzę, że ta względnie dobra sytuacja to wynik przedsiębiorczości polskich przedsiębiorców i ich zaradności.

Jeśli chcielibyśmy zobaczyć rzeczywiste działanie rządu, warto byłoby wiedzieć, ile wydaliśmy na promocję eksportu w porównaniu do innych krajów europejskich. Nie mam tu pełnych danych, ale mogę przytoczyć temat Polskiej Organizacji Turystycznej, o której państwo mówili, która zajmuje się promocją eksportu polskiej turystyki, niewykorzystanego potencjału, jaki mamy w tej sferze. Budżet POT jest dwudziestokrotnie mniejszy niż budżet odpowiedniej organizacji hiszpańskiej zajmującej się promocją turystyki. Ile w sumie wydajemy?

Już któryś raz z rządu na Komisji Gospodarki i Rozwoju adresuję do państwa pewien postulat, który rzeczywiście mógłby być spełniony. Chodzi o promocję eksportu, jego ożywienie, w sposób namacalny – dokapitalizowanie KUKKE. Pytanie – jak wyglądają ubezpieczenia eksportowe w krajach europejskich i innych, poza Polską? W 2020 roku ubezpieczono kredyty eksportowe z gwarancją państwową na kwotę 700 mln zł. To wręcz śmieszne. Wystarczyłoby najzwyczajniej w świecie dokapitalizować KUKKE, aby zwielokrotnić działania wspierające polski eksport. Czasy, które mamy wiążą się ze sporą niepewnością. Brak ubezpieczeń, utrudniony do nich dostęp i wysokie koszty niewątpliwie ograniczają możliwości w tym zakresie. Warto się nad tym zastanowić. Moim zdaniem trzeba to zrobić jak najszybciej, bo byłoby to rzeczywiste działanie. Ciekaw jestem, jak wyglądają te relacje finansowe, jeśli chodzi o wydatki państwa ogółem. Wracając do statystyki powiem jeszcze raz, że ta względnie dobra sytuacja to naprawdę wynik przedsiębiorczości i zaradności polskich przedsiębiorców i trzeba w tej trudnej sytuacji im podziękować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Następna w kolejności do zabrania głosu jest pani poseł Weisło. Proszę bardzo.

Poseł Marta Weisło (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, przysłuchiwałam się temu, co mówił pan minister. Chciałam zapytać o ten ogrom aktywności ministerstwa i tych 20 komisji rządowych oraz koszt ich funkcjonowania i jaki to ma wpływ na przedsiębiorców. Drugie pytanie dotyczy expo. W informacji przedłożonej przez państwa napisano, że 66 mln zł to dofinansowanie dla przedsiębiorstw w programie expo. Chciałam zapytać, jaki jest całkowity koszt udziału Polski w expo i jaki procent w tym jest dla przedsiębiorców, a jaki na pozostałe działania związane z udziałem Polski w expo w czasie pandemii. Wiem, że expo zostało przełożone do października 2022 roku, ale to bardzo trudny czas. Chciałabym wiedzieć, czy tej równoległej i równie dużej pomocy udzielają państwo przedsiębiorcom i jak to się procentowo ma do całej kwoty przedsięwzięcia udziału Polski w Expo 2020. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są zgłoszenia innych parlamentarzystów? Okej, zanim przekażę głos dalej pozwolę sobie zapytać pana ministra o kilka kwestii. Pierwszy punkt – „Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand” i poddziałania. Mówiliśmy o kwocie ponad 150 mln zł na poddziałanie 3.3.2 – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój. Pan minister mówił również o poddziałaniu 3.3.3, gdzie na te cele przeznaczono ponad 1 mld zł na 2800 przedsiębiorców, którzy z tej

kwoty skorzystali. To nie są małe środki. Prosiłbym o uzupełnienie, w jakim okresie te środki były wydatkowane i czy jest możliwość mierzenia efektywności wydatkowania tych pieniędzy? Zdaję sobie sprawę, że to może być trudne.

Pkt 7 – utrzymywanie ścisłych kontaktów bilateralnych. Wspomniał pan o tym nieco szerzej, niż mamy w materiale. Zdaję sobie sprawę z tego, że polscy przedsiębiorcy działający chociażby na rynku przewozów, tak jak była mowa o Francji, często spotykają się z różnego rodzaju problemami natury nie tylko prawnej. Wymagają one różnego rodzaju kanałów dyplomatycznych. Czy mógłby pan powiedzieć, ile tego typu interwencji, spotkań państwo podjęli? To być może uświadomiłoby nam, parlamentarzystom, jaka jest skala i zakres tej działalności.

Pkt 10 – wspieranie przedsiębiorców w walce z nieuczciwym importem. Ma to dla mnie znaczenie o tyle, iż wychodzi nieco poza obszar tematyczny dzisiejszego posiedzenia Komisji. Mówiliśmy o kwestiach dotyczących głównie eksportu, a miałem niedawno okazję rozmawiać z osobami zajmującymi się tzw. e-commerce. Zwrócono nam uwagę, że polscy przedsiębiorcy muszą konkurować z towarami sprowadzanymi spoza Unii Europejskiej, często nieoclonionymi, gdzie kwestie podatkowe pozostają do wyjaśnienia. Mówimy tu o sprawach związanych z ochroną konkurencji i konsumentów i dochodzeniem praw nabywców takich towarów. Ci przedsiębiorcy stawiani są w zdecydowanie gorszej pozycji. Czy mogliby państwo powiedzieć troszkę więcej na ten temat?

Skoro jeden z moich przedmówców prosił o porównanie danych POT chociażby do Hiszpanii, zdaję sobie sprawę, że trudno nam szybko zacząć konkurować z podmiotami, które mają bardzo mocno rozwinięty rynek turystyczny, ale prosiłbym, jeśli pan takimi danymi dysponuje, o porównanie kwot wydawanych na tego typu działania z roku 2020 do roku 2015. Pokaże nam to jak mniej więcej te środki wzrastały. To samo dotyczy też innych działań i programów – jak to wyglądało w roku 2015, chociażby w przybliżeniu i jak to wyglądało w roku 2020. Z mojej strony, przynajmniej na chwilę obecną to będą wszystkie pytania. Teraz oddajemy głos KUKKE.

Wiceprezes Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Tomasz Ślągórski:

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Chciałbym ustosunkować się do przedstawionych informacji odnośnie do działalności KUKKE. Muszę sprostować – ubezpieczenia eksportowe w ubiegłym roku na rachunek Skarbu Państwa wyniosły nie 700 mln zł, ale 4 mld zł. Ta kwota 700 mln zł to tylko jeden z produktów, które oferujemy – gwarancje.

Posel Janusz Cichoń (KO):

Korzystałem ze sprawozdania KUKKE – 0,7 mld to gwarancje Skarbu Państwa.

Wiceprezes KUKKE Tomasz Ślągórski:

To tylko gwarancje gwarantowane, ale mamy też inne produkty: ubezpieczenia kredytu kupieckiego oraz ubezpieczenia kredytów długoterminowych. Łączna wartość transakcji, które ubezpieczyliśmy w ubiegłym roku to 68,4 mld zł, w tym ubezpieczenia eksportowe to 22,5 mld zł. Wzrost ubezpieczonych przez KUKKE transakcji w ubiegłym roku wyniósł 23%. Wartość ubezpieczonych transakcji była najwyższa w naszej historii. W ciągu ostatnich 4 lat średnioroczny wzrost ubezpieczonych transakcji jest na poziomie 20-30%. Od 2016 roku wartość ubezpieczonych przez KUKKE transakcji podwoiła się. Jeśli chodzi o kwestię dokapitalizowania, ona de facto nastąpiła. W ubiegłym roku, bodajże w czerwcu, ale na pewno w pierwszej połowie roku, kapitał został podniesiony o 50 mln zł, a akcje w całości objął Bank Gospodarstwa Krajowego. Wydaje mi się, że przedstawiłem główne informacje, jeśli chodzi o kwestie poruszone przez pana posła. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, jeśli chodzi o kwestie techniczne, na razie jeszcze jesteśmy w fazie zadawania pytań. Proszę o zgłoszenia osób, które chciałyby zadać pytania. Jeśli nie mamy już pytań, a mamy zgłoszenie pana Piątkowskiego, przejdziemy teraz do odpowiedzi. W pierwszej kolejności poproszę, aby głos zabrał pan minister, a następnie kolejne osoby, które będą chciały się wypowiedzieć w tym temacie.

Podsekretarz stanu w MRPiT Robert Tomanek:

Bardzo dziękuję. Jeśli pan przewodniczący pozwoli, poproszę też o pomoc mojego współpracownika – pana dyrektora Salomona – w uzupełnieniu danych. Na pytania, na które nie odpowiemy, bo nie mamy w tej chwili takiej wiedzy, pozwolimy sobie odpowiedzieć pisemnie. Patrząc chronologicznie na zadane pytania, panu posłowi Cichoniowi chciałem odpowiedzieć, że to w zasadzie był komentarz. Zgadzam się z panem posłem, tę sytuację faktycznie zawdzięczamy przede wszystkim przedsiębiorcom i może jeszcze jednej kwestii – strukturze polskiego rynku i jego dość dużej dywersyfikacji. Spowodowało to, że covid okazał się mniej dotkliwy. Dywersyfikacja i przedsiębiorczość niewątpliwie są na pierwszym miejscu.

Jeśli chodzi o wydatki związane z promocją eksportu, prosiłbym aby za chwilę, jeśli mamy taką wiedzę, pan dyrektor Salomon to uzupełnił.

Kolejne było pytanie pani poseł Wcisło o koszt komisji rządowych. Były też dwa pytania – pytał o to też pan przewodniczący – o charakterystykę kosztów expo. Poproszę tu również o uzupełnienie, ale jeśli chodzi o komisje międzyrządowe, tytułem wyjaśnienia, np. ta, która właśnie się zakończyła, nie wywołała żadnych dodatkowych kosztów. Odbywała się w formule zdalnej i wszyscy wykonywaliśmy czynności na miejscu. Te komisje odbywają się rzadko i naprzemiennie – raz w kraju jednej strony, a raz w drugim. W tym roku była to formuła zdalna. Posiedzenie komisji odbyło się zgodnie z planem, nie w Taszkencie, ale w Warszawie. Posiedzenia komisji, które są przewidziane w tym roku, wedle mojej wiedzy, poza tą która miała miejsce, to komisja w Gruzji, jeśli sytuacja pandemiczna na to pozwoli, pod koniec trzeciego kwartału, a jeśli nie, to również w formule hybrydowej. Posiedzenia komisji odbywają się co kilka lat. Nie są to wydarzenia stałe i trudno tu mówić o jakichś specjalnych kosztach. Nie ma żadnej specjalnej administracji, która by obsługiwała ich pracę.

Pan przewodniczący pytał o instrumenty wsparcia 3.3.3 i 3.3.2. Powiedziałbym, że przedsiębiorcy uczestniczą na zasadach konkursowych. Wskaźniki rezultatów określone są w konkursach, gdy są ogłaszane, np. przez PARP, czy organizacje takie, jak POT, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Zgodnie z pragmatyką wydawania środków unijnych, w ten sposób jest mierzona efektywność, że mierzy się osiągnięcie wskaźników rezultatu. Jeśli chodzi o działanie 3.3.3, które było największe, zawarto umowy na 1008 mln zł i jest jeszcze około 200 wniosków złożonych przez przedsiębiorców, gdzie nie zostały zawarte umowy o dofinansowanie. W tym zakresie też bym prosił, jeśli mamy taką możliwość, o uzupełnienie.

Patrzę jeszcze na szybko, jakie pytania zanotowałem. Jeśli chodzi o KUKKE, organizacja odpowiedziała.

Jeśli chodzi o wydatki na wsparcie polskiego eksportu, to są rozproszone i bardzo często adresowane są do małych i średnich przedsiębiorstw. Duże firmy radzą sobie bez porównania lepiej z promocją swojej działalności eksportowej. Porównując wydatki pomiędzy Polską, a innymi krajami, należy też mieć na uwadze specyfikę rynków. Jeśli u nas usługi turystyczne to około 7-8% PKB, to siłą rzeczy nasze wydatki na promocję turystyki będą niższe niż w Hiszpanii, gdzie ten sektor odpowiada za ponad 20% PKB. Zgadzam się z tym, że wydatki na promocję eksportu mogłyby być większe, ale są takie, na jakie pozwalają możliwości państwa polskiego.

Panie przewodniczący, proszę o udzielenie głosu panu dyrektorowi Salomonowi, aby uzupełnił te moje szybkie, *ad hoc* odpowiedzi na pytania. Jeśli pozostanie niedosyt lub na coś nie będziemy w stanie odpowiedzieć, to pozwolimy sobie pisemnie odnieść się do tych uwag.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Jak najbardziej, panie ministrze, ale chciałem uprzedzić że po panu Salomonie oddamy jeszcze głos panu dyrektorowi Piątkowskiemu i na pewno będą jeszcze pytania ze strony parlamentarzystów.

Zastępca dyrektora departamentu MRPiT Tomasz Salomon:

Dziękuję bardzo panie ministrze, panie przewodniczący. Chronologicznie, tak jak zgłaszali pytania państwo posłowie, uzupełniając niejako to, co zasygnalizował pan minister,

najpierw odniosę się do pytania pana posła Janusza Cichonia. Oczywiście potwierdzą to, co zasygnalizowałem wcześniej i doprecyzuję słowa pana posła – eksport liczony na bazie polskiego złotego w ubiegłym roku eksport wzrósł w ubiegłym roku, a liczony na bazie euro spadł delikatnie – o 0,3%. W pełni zgadzam się z panem posłem. Sądzę, że to jest jak najbardziej fair w stosunku do przedsiębiorców, że dane statystyczne dotyczące handlu zagranicznego, które wymienilem, są zasługą przedsiębiorców i tego, w jaki sposób oni sobie w tej bardzo trudnej, kryzysowej sytuacji musieli radzić. Te dane wskazują na to, że poradzili sobie dobrze. Jeśli wymaga to doprecyzowania, to moje słowa przedstawiające statystyki nie miały oznaczać roszczenia sobie praw i przypisywania sobie tych zasług.

Jeśli pan poseł i pan przewodniczący się zgodzą, zgodnie z tym, co powiedział pan minister, pozwolimy sobie na piśmie przedstawić zbiorcze zestawienie wydatków na promocję gospodarczą z tych rozproszonych źródeł, zgodnie z państwa prośbą. Jeśli państwo się zgodzą, podzielimy je na wydatki – tak jak zasugerowała w kolejnym pytaniu pani poseł – które trafiają bezpośrednio do przedsiębiorców i te, które trafiają na potrzeby promocji ogółem. Przedstawimy taką pisemną informację.

W zakresie KUKKE mamy odpowiedź.

Jeśli chodzi o środki dotyczące projektu expo, mamy je ujęte w programie wieloletnim dotyczącym udziału Polski w wystawie światowej expo, przewidziane i zaakceptowane na poziomie 83 mln zł. Dodatkowo, poza tymi środkami budżetowymi, przeznaczamy na ten cel kwotę 15 mln zł z programu „Brand”, o którym pan minister wspominał. To są środki na organizację i zabezpieczenie udziału oraz na realizację programu gospodarczego, który trafia do przedsiębiorców i budowę pawilonu polskiego w Dubaju. Kwota 66 mln w ramach konkursu prowadzonego przez PARP trafia bezpośrednio do przedsiębiorców jako pomoc publiczna *de minimis*, zgodnie z tym co wybiorą przedsiębiorcy. Służy ona przedsiębiorcom do zaspokojenia potrzeb, związanych w największej mierze z udziałem o charakterze gospodarczym na rynkach bliskowschodnich. Zgodnie z naszym doświadczeniem, największym wzięciem cieszy się dofinansowanie udziału w targach. Taki jest też charakter głównej części działań związanych z programem gospodarczym, który towarzyszy expo, choć nie są to działania wyłączne. Expo traktujemy jako projekt, który nie rozpocznie się w dniu uroczystego otwarcia wystawy expo, ale taki, który już trwa. Wszystkie wydarzenia targowe, które już teraz trwają, mimo przesunięcia terminu wystawy, pomimo pandemii na rynku emirackim cieszą się wzięciem, jeśli chodzi o polskich przedsiębiorców. Traktujemy to jako program gospodarczy „flankujący” samą wystawę. Podobnie chodzi nie tylko o aktywność wyłącznie na rynku Zjednoczonych Emiratów Arabskich, ale na kilku powiązanych bardzo mocno rynkach bliskowschodnich. Traktujemy to również jako część programu gospodarczego.

Jeśli chodzi o środki przeznaczone na promocję gospodarczą, chciałbym jeszcze zwrócić uwagę, że poza tymi projektami, o których wspominał pan minister, czyli poddziałaniami 3.3.2 i 3.3.3 POIR, przedsiębiorcy mają do dyspozycji środki w ramach regionalnych programów operacyjnych. Środki z tych programów centralnych – tak to nazwijmy – to kwota 2 mld zł. Do tego dochodzą środki z RPO. W informacji, którą państwu przedłożymy, umieścimy też środki, które co do zasady są pożytkowane na ten sam wspólny cel – promocję polskiej gospodarki – ale pozostają w dyspozycji samorządów wojewódzkich.

Odpowiadając na pytanie pani poseł Wcisło, od jakiego okresu możemy liczyć te wydatki, pierwsze konkursy ogłaszane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości z dofinansowaniem dla przedsiębiorców to rok 2016. W ramach aktualnej perspektywy środków unijnych od tego okresu możemy mówić o wydatkowaniu kwot, o których pan minister wspominał.

Kolejne pytanie pana posła dotyczyło uwzględnienia wątków importowych. W informacji naszego ministerstwa dotyczącej eksportu pozwoliliśmy sobie uznać za zasadne, że walka z nieuczciwym importem często jest blisko tego, na czym nam zależy, czyli troski o import zaopatrzeniowy. Na początku mówiłem o saldzie. Nie jest tak, że każdy import działa na niekorzyść polskiego eksportu. Duża część naszego importu to import zaopatrzeniowy. W tym zakresie troszczymy się o sukces biznesowy naszych przedsię-

biorców i chcemy zapewnić, aby mogli importować określone podzespoły na atrakcyjnych warunkach, aby *de facto* później nasz eksport mógł odnotowywać sukcesy.

Jeśli chodzi o ostatni wątek z państwa pytań, który wynotowałem, czyli efektywność działań podejmowanych w ramach wydatkowanych środków, w ramach środków unijnych, które stanowią lwią część kwot przeznaczanych na promocję gospodarczą i wsparcie polskich eksporterów, przeznaczona jest zawsze określona kwota na przeprowadzenie ewaluacji. Takie ewaluacje będziemy realizowali z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości. Jest to rutynowe i wymagane w ramach podpisywanych z Komisją Europejską działań. Jeśli będziemy dysponowali ewaluacjami i Komisja będzie tym zainteresowana, będziemy mogli takie informacje przekazać państwu posłom. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz proszę o zabranie głosu pana Grzegorza Piątkowskiego – dyrektora w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Dyrektor w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców Grzegorz Piątkowski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałbym podziękować za głos i wskazać na kilka działań rzecznika zmierzających do aktywizacji polskich przedsiębiorców na rynkach zagranicznych. Między innymi, w kooperacji z ministerstwem wskazaliśmy przedsiębiorcom możliwość udziału w przetargach unijnych i wojska amerykańskiego. To spotkało się z dużym zainteresowaniem i pewnymi sukcesami. Przedsiębiorcy nam sygnalizowali, że pewne rzeczy już się dzieją.

Druga kwestia niestety jest obecnie zablokowana przez pandemię, ale jest gotowa pod względem organizacyjnym, to wizyty studyjne przedsiębiorców polskich w kilku krajach europejskich – m.in. Szwecji, Danii, Belgii i innych. Gdy tylko sytuacja epidemiologiczna pozwoli na tego typu wizyty studyjne, będą realizowane. Są już przygotowane. Chciałbym też wskazać na działania PAIH. Oceniamy je bardzo dobrze, były bardzo pomocne w organizacji wizyt studyjnych. Podobnie polskie ambasady.

Trzecia kwestia to popularyzacja i pozyskiwanie funduszy unijnych, szczególnie pod kątem kooperacji i ekspansji polskich przedsiębiorstw poza granice Polski, wyrażona w wielu radach przedsiębiorców. Mieliśmy okazję zajmować się tym od roku i przedsiębiorcy rzeczywiście na tym korzystają. Mamy sygnały dotyczące potrzeby informacji i biuro rzecznika służy jako pas transmisyjny. Ta informacja dociera do przedsiębiorców. Mamy nadzieję, że docelowo przełoży się to na zwiększenie absorpcji funduszy unijnych i polepszenie bilansu wymiany zagranicznej, o której mówimy. Dziękuję bardzo za głos.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Oddaję głos pani poseł Marcie Wcisło. Przypominam, że na pytania, na które nie uzyskaliśmy odpowiedzi ministerstwo zobowiązało się odpowiedzieć w formie pisemnej. Widzę, że jest jeszcze zgłoszenie pana posła Cichonia, ale panie mają pierwszeństwo.

Posel Marta Wcisło (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, chciałam uzupełnić moje pytanie. Powiedzieli państwo, że koszt expo to 83 mln zł plus 15 mln zł. Moje pytanie brzmi następująco – czy kwota 66 mln zł dla przedsiębiorstw w zakresie dofinansowania, które ma posłużyć do udziału w targach jest zawarta w tych 83 mln zł, czy jest poza nią? Tak jak wcześniej wspomniałam, proszę o procentowy udział środków przeznaczanych na przedsiębiorstwa i ile państwo zatrzymują na organizację expo w Dubaju w roku 2020. Proszę także o informację na piśmie w tym zakresie. Teraz chciałabym dowiedzieć się, czy ta kwota 66 mln zł dla przedsiębiorców zawiera się w kwocie 83 mln zł na organizację expo. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Cichoń.

Posel Janusz Cichoń (KO):

Wygląda na to, że zostałem źle zrozumiany przez przedstawiciela KUKI. Jestem pełen uznania dla tego, co KUKI w ramach swoich dzisiejszych możliwości robi, jeśli chodzi

o ubezpieczenia. Moim zdaniem mogłoby robić zdecydowanie więcej. Dofinansowanie 50 mln zł z BGK w ubiegłym roku to naprawdę kropla w morzu potrzeb. Dokapitalizowanie powinno być liczone w miliardach moim zdaniem i to mógłby być rzeczywisty przyczynek do tego, aby wykorzystywać sytuację związaną z przerwami w rynkach dostaw, z otwieraniem się na nowe rynki. Bez sensownego systemu ubezpieczeń eksportowych tego się po prostu zrobić nie da. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Oddaję głos panu ministrowi.

Podsekretarz stanu w MRPiT Robert Tomanek:

Odpowiedź dla pani poseł Weisło – ta kwota 66 mln zł jest poza tymi 88+15 mln zł. Na pozostałe pytania dotyczące szczegółów finansowych odpowiedź prześlemy na piśmie. Jeśli chodzi o pytanie pana posła Cichonia, rozumiem że to komentarz do sytuacji KUKKE. Też tego słuchałem. Personalnie KUKKE mi nie podlega, ale to jednostka, z którą ministerstwo współpracuje. Przekazę sugestię zwiększenia aktywności KUKKE, jeśli będą takie możliwości, ale ze wstępnego rozeznania, które zrobiliśmy w resorcie, dość wysoko oceniamy aktywność KUKKE. Trzeba przeprowadzić z nią rozmowy, jakie są faktyczne potrzeby i możliwości przerobienia różnych środków. Dziękuję za sugestię. Biorę to sobie do serca. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, wyczerpane zostały wszystkie głosy w dyskusji. Zamykam dyskusję. Mam pytanie – czy jest sprzeciw wobec przyjęcia przedstawionej informacji? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła informację.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Protokół z dzisiejszego posiedzenia Komisji będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję wszystkim z państwa, zaproszonym gościom i ministerstwu za udział w dyskusji. Do widzenia.